

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

De Raad van State en de Nederlandsche tekst van onze wetten en koninklijke besluiten.

Enkele maanden geleden zond ondergeteekende aan den heer Minister van Binnenlandsche Zaken, aan den verslaggever van het wetsontwerp op den Raad van State en aan enkele bevriende Vlaamsche leden van het Parlement een nota met volgenden inhoud.

De toestand. — Van de wetboeken en van de wetten vóór 1898 bestaat geen officieele Nederlandsche tekst : een Commissie door de Regeering aangesteld bij het Departement van Justitie heeft een aantal wetboeken : Grondwet, Gemeentewet, Strafwetboek, Wetboek van Strafvordering, e. a. vertaald, en zal weldra klaar komen met de vertaling van het Burgerlijk Wetboek. Gestreefd wordt naar een zoo goed mogelijke vertaling, naar eenheid in de rechtstaal en naar eenvormigheid met de in Nederland bestaande rechtsterminologie, waar zulks mogelijk is. Binnen afzienbaren tijd komt dit werk in orde, en dan zal het middel moeten gevonden worden om de vertaling, in globo, kracht van wet te verleenen.

Voor de wetten die na 1898 zijn tot stand gekomen is de Nederlandsche tekst, zooals de Fransche, officieel. Hier ontbreekt volstrekt elke eenheid, en een aantal teksten zijn zoo slecht dat zij waarlijk niet te gebruiken zijn. Ik wil niet beweren dat die toestand algemeen is; en ik onderschat geenszins de persoonlijke vaardigheid van een aantal vertalers. Maar, onbetwistbaar, daar is gebrek aan eenheid :

ieder departement heeft zijn vertalers, het Parlement heeft de zijne, en ieder vertaler heeft zijn opvattingen. Gebrek aan de noodige kennis van de behandelde zaak maakt dat goede vertalers soms slechte vertalingen leveren. Sommige wetten en koninklijke besluiten, in tijden van drukte, worden buiten de uren (à autant la page) vertaald, en dat leidt tot de grootste ongerijmdheden.

Er bestaat niet de minste hoop op beterschap, en de teksten van 1937 zijn niet correcter dan die van 1899, soms zelfs... integendeel.

Daar zijn Departementen waar de door de Commissie geleverde vertalingen niet worden gebruikt, en nog veel minder worden tot voorbeeld genomen voor nieuwe vertalingen. Daar zijn universiteitsprofessoren die in het Nederlandsch doceeren en die er hun eigen terminologie op nahouden : zij verkiezen hun «Vlaamsch» en hebben voor de Nederlandsche teksten van de Commissie een grondig «professoraal» misprijzen.

De noodige regeling. — Er bestaat maar één middel om aan dezen — het Vlaamsche volk onwaardigen — toestand een einde te maken. Een organisme moet worden tot stand gebracht dat een onbetwistbare bevoegdheid bezit. Aan het hoofd daarvan moeten komen te staan personen die in opzicht van taal, van recht en van algemeene ontwikkeling alle waarborgen bie-

den : een voorzitter en een of twee ondervoorzitters, universitair en die samen de juridische en de taalkundige moeilijkheden oplossen; een aantal geschoolde ambtenaren die, onder hun leiding, het dagelijksch werk doen. Van daaruit zullen dan ook na korten tijd de broodnodige glossaria kunnen uitgaan.

Dit organisme moet de eenheid verzekeren. Dat is een quaestie van gezag. En dat gezag kan alleen komen van de wet en van het Staatsbestuur. Het aangewezen middel is een *zelfstandige afdeeling van den Raad van State*.

Die afdeeling zou *alle* Nederlandsche teksten in handen krijgen, zoowel van de wetsontwerpen als van de voorgestelde amendementen, en van de ontwerpen van Koninklijke besluiten van algemeen belang. Eerst na de goedkeuring van de teksten door de afdeeling zouden de ontwerpen aan de Kamers ter behandeling of aan den Koning ter onderteekening worden voorgelegd. Tusschen de diensten van de Kamers en van de Departementen enerzijds, en van de afdeeling anderzijds zou een regelmatig contact ontstaan; de vertalers zouden hun werk blijven doen zooals ze 't doen, maar onder de contrôle van de afdeeling. Na een zekeren tijd zou de eenheid van zelf tot stand komen.

Een *zelfstandige afdeeling* met eigen gezag is noodig. België is een tweetalig land, en alles wat de Vlaamsche cultuur betreft moet in handen zijn van de Vlamingen zelf. Eerst dan wordt de zaak naar hare werkelijke waarde geschat.

Het gaat niet meer op dat dusdanige diensten onder het bestuur zouden staan van menschen die daarvoor niets voelen, wat alleen kan leiden tot knoeiwerk. Het principe moet zijn : *De beslissing van de zelfstandige afdeeling voor de Nederlandsche teksten in den Raad van State is in laatste aanleg.*

Het besluit.

Totdaar de nota. Veel belangstelling heeft deze bij de geadresseerden niet gewekt, ten minste niet, indien ik mag oordeelen naar de antwoorden die ik mocht... of niet mocht ontvangen, en naar den invloed van mijn schrijven op het bij de kamer aanhangige ontwerp.

De heer Elias heeft er, den 20 October 1937 in de Kamer een allusie op gemaakt, en heeft het doen doorgaan alsof hij het zelf gevonden had. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft hem een antwoord gegeven dat getuigt van goeden wil. Voldoende is noch het een noch het ander. Een waarborg zullen wij alleen vinden in een amendement *waarbij de gewenschte zelfstandige afdeeling wordt opgericht, waarbij verklaard wordt dat ALLE ontwerpen van wetten en koninklijke besluiten, behoudens uitzondering in geval van hoogdringendheid, aan die afdeeling MOETEN worden onderworpen, en dat haar advies door de Kamers, de Departementen en de andere betrokken besturen MOET worden gevolgd.*

E. VAN DIEVOET,
Voorzitter van den Bond der
Vlaamsche Rechtsgeleerden.

NOG OVER HET VRAAGSTUK DER VLAAMSCHEN WETENSCHAPPELIJKE ACADEMIËN.

Naar aanleiding van het artikel van Mr René Victor in het Rechtskundig Weekblad van 14 November 1937, betreffende het vraagstuk van de Vlaamsche Wetenschappelijke Academiën, zond Prof. Vermeylen aan Mr Victor het hierna-volgend schrijven, dat wij natuurlijk met het grootste genoegen publiceeren.

Daar een zakelijk en objectief debat aangaande dit vraagstuk — dat ook ten eerste de Vlaamsche juristen interesseert — van het grootste nut is, drukken wij, samen met het schrijven van Prof. Vermeylen, het antwoord hierop van Mr Victor.

21-11-37.

Hooggeachte Collega,

Naar aanleiding van Uw artikel in het « Rechtskundig Weekblad » van 14 November, dat ik eerst nu te lezen krijg, zou ik het zeer op prijs stellen, als U deze enkele regels in het e.k. nummer wilde opnemen. Voor de zaak zelve is het toch van belang, dat misverstanden uit den weg geruimd worden.

Het stemt me dankbaar, dat U het vraagstuk van de Vlaamsche Wetenschappelijke Academiën op zulk een zakelijke en waardige wijze behandelt, dat mijn houding te dien opzichte

niet aan de flauwhartigheid van den ouden dag wordt geweten. We verschillen voorloopig van inzicht omtrent de modaliteiten, maar we beoogen toch één en hetzelfde doel.

Ik zelf heb sommige zinnen van mijn interview in de «Nieuwe Rotterdamsche Courant» van 7 dezer, «met een pijnlijke verbazing» gelezen.... Dat interview is geen stenografie, en ik kreeg er geen inzage van voor dat het verscheen. De interviewer heeft over 't algemeen mijn meeningen goed gevolgd, maar had ik die zelf neergeschreven, dan mag ik U verzekeren, dat ze er eenigzins anders zouden uitgezien hebben. Dit geldt in de eerste plaats mijn uitlating over de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen. Op dat punt ben ik het volkomen eens met hetgeen U zelf ervan zegt. Ik heb dan ook, *onmiddellijk* na de verschijning van het interview, per expresse een terechtwijzing aan de «Nieuwe Rotterdamsche Courant» gezonden, die staat in het Ochtendblad van 10 November; ik verklaarde daar o.m., integenstrijd met den tekst van den interviewer: «de werking van de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen, globaal genomen, schat ik ongemeen hoog». Het spijt me, dat U van die terechtwijzing geen kennis had, en ik hoop nu, dat er over dat punt niet verder zal getwist worden.

Wat den grond van de zaak aangaat :

Ik weet niet, of het ontwerp van Minister Hoste juist overeenstemt met de oplossing die ik voorstond. Veroorloof me, die even samen te vatten. Ze komt hierop neer :

Splitsing van de bestaande Academie in twee eentalige afdelingen, die op volkomen gelijken voet gesteld worden. Elke Vlaamsche of Fransche klasse telt 20 leden (in plaats van 30). De drie Vlaamsche klassen — net als, aan den anderen kant, de drie Fransche — vormen te zamen een organisme, met eigen beheer en eigen bestendige secretaris. De algemeene Voorzitter van de Academie wordt om het jaar afwisselend uit de Vlaamsche of de Fransche afdeling verkozen. Zelfde regeling in de Academie voor Geneeskunde : in plaats van 40 leden, twee afdelingen van elk 20.

Dat sluit gelijkheid in, en, ik leg er nadruk op, *zelfstandigheid*. Ik begrijp niet, hoe er door U een onoverkomelijke tegenstelling gezien wordt tusschen «verdubbeling» en «autonomie», autonomie beteekent toch eigen bestuur.

Alleen blijft er een band bestaan tusschen de Vlaamsche en de Fransche afdeling door den

algemeenen Voorzitter, een jaarlijksche algemeene tweetalige vergadering, en samenwerking waar het gaat om prijzen, die thans alleen door de Fransche Academie worden uitgelooft, wanneer verhandelingen in de twee talen worden toegelaten.

Ik zie niet in, wat daar de Vlaamsche waardigheid krenken zou. Het is toch wenschelijk, dat in een klein land als België, waar menige wetenschap slechts door enkele sommiteiten vertegenwoordigd wordt, het contact zou vergemakkelijkt worden — niet opgedrongen, — tusschen Nederlandsch- en Fransschrijvende geleerden.

En ik kan het vermoeden niet onderdrukken, dat sommigen, die bij volkomen zelfstandigheid van elke der twee afdelingen, van eenige betrekking tusschen die beide niet willen weten, hiertoe gedreven zijn door politieke, in casu separatistische neigingen. Als ik me vergis, des te beter.

De vergelijking met de Nolf-Universiteit gaat niet op : daar moesten de studenten nog genoeg nemen met 1/3 Fransche cursussen, — de Nolf-Universiteit was een verderfelijik «compromis».

De voornaamste voordeelen van mijn stelsel lijken me de volgende :

1) De Vlaamsche afdeling, staande gelijk met de Fransche, wordt mede in bezit gesteld van het patrimonium der huidige Academie, haar lokalen, haar bibliotheek, haar talrijke legaten en uit te reiken prijzen.

Zoo wordt in deze, met één slag, een al te langdurig onrecht goedge maakt. Anders zullen we jaren en jaren moeten wachten, eer de Vlaamsche Academie over dezelfde middelen beschikt als de Fransche.

2) De inflatie van Academieleden wordt vermeden : buiten de letterkundige Academies, zouden de wetenschappelijke 160 leden bedragen. Terwijl er anders 100 meer zouden zijn, — als men althans gelijkheid eischt.

Ik voeg hieraan toe, dat moest het ontwerp van Minister Hoste de Vlaamsche afdeling minder zelfstandigheid waarborgen, ik het zeker niet aanvaardde zou.

Acht U mijne zienswijze, met het oog op de Vlaamsche wetenschap zelf, dan zoo onredelijk, en staan we zoo ver van elkander af ?

Men dank voor de plaatsing en de meeste hoogachting.

Uw dw.

A. Vermeylen.

* * *

Er bestaat meer dan één reden voor de Vlaamsche intellectueelen zich ten eerste te verheugen over het hierboven staand schrijven van Prof. Vermeylen. Eerst en vooral blijkt er uit hoe weinig het interview, dat in de «N.R.C.» gepubliceerd werd door Dr Van Raalte, beantwoordt aan het inzicht van Prof. Vermeylen. Inderdaad, wanneer Prof. Vermeylen zelf sommige zinnen uit dat interview «met een pijnlijke verbazing» heeft gelezen, zal toch wel Dr Van Raalte zeer erg tekort gekomen zijn aan de zakelijke objectiviteit en de volstreckte betrouwbaarheid, die van een interviewer kunnen vereischt worden. Prof. Vermeylen zal dan ook geenszins verrast geweest zijn over den indruk, welke dit interview gemaakt heeft bij de overgrootste meerderheid der Vlaamsche intellectueelen en hij zal ten volle de reactie begrijpen, die het artikel in Vlaanderen heeft te weeg gebracht.

Wij nemen er met genoegte van dat de interviewer o.a. wat betreft de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen precies het tegenovergestelde heeft geschreven van hetgeen Prof. Vermeylen heeft bedoeld, en dat de geachte rector van de Gentsche Universiteit, verre van eenigszins misprijzend op dit werk van de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen neer te zien, zooals scheen te blijken uit het interview, het integendeel ongemeen hoog schat. Dit zal natuurlijk ten eerste alle Vlamingen verheugen.

Waar echter Prof. Vermeylen schrijft dat over het algemeen de interviewer toch zijn meening goed gevolgd heeft, blijven wij dit wel jammer vinden, daar uit heel den toon van het interview werkelijk een geest blijkt van geringschatting voor de Vlaamsche wetenschap, die, zooals wij thans vernemen, stellig niet in de bedoeling van Prof. Vermeylen kan gelegen hebben.

Wat nu den grond van de zaak aangaat, moeten wij er op wijzen dat het betoog van Prof. Vermeylen ons geenszins heeft overtuigd van de wenschelijkheid der oplossing die hij voorstaat en dat wij erbij blijven het voorstel der volstreckte zelfstandigheid, zooals dit was aangenomen door de K. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde en de Vereeniging voor Wetenschap, oneindig verkieslijker te achten.

Laten wij eerst en vooral constateeren dat door het schrijven van Prof. Vermeylen de afstand tusschen de beide meeningen reeds in een zeer belangrijke mate is overbrugd gewor-

den. Prof. Vermeylen legt er den nadruk op dat ook naar zijn inzicht zelfstandigheid volstreckt noodzakelijk is en hij onderlijnt dat wanneer het voorstel van Minister Hoste hieraan niet zou beantwoorden hij het stellig niet zou aangaan. Heel de kwestie komt er dus ten slotte op neer of het voorstel van Prof. Vermeylen, zooals het in zijn schrijven nog eens bondig wordt samengevat, die volstreckte zelfstandigheid aan de toekomstige Vlaamsche Academiën voor Wetenschap waarborgt.

Op eerste zicht zou iemand, die met de toestanden in ons land weinig bekend is, zeer waarschijnlijk bevestigend antwoorden. Inderdaad, het feit dat om het jaar de algemeene voorzitter uit de Vlaamsche en uit de Fransche afdeeling verkozen wordt en dat er een jaarlijksche algemeene tweetalige vergadering zou zijn, blijkt wel van betrekkelijk weinig belang en schijnt niet van aard om op erge wijze afbreuk te doen aan het beginsel van de zelfstandigheid. Wie echter midden in de Vlaamsche beweging staat en vertrouwd is met onze toestanden, kan daartegen zeer ernstige bezwaren hebben.

Eerst en vooral is naar onze meening zoowel dit algemeen voorzitterschap als deze jaarlijksche tweetalige vergadering van bijzonder weinig nut. Prof. Vermeylen weet, zooals ieder, dat de grootste meerderheid van de leden der tegenwoordige Franschtalige Academiën volstreckt geen kennis hebben van de Nederlandsche taal en zij zullen dus al zeer weinig belang stellen in deze gezamenlijke vergadering. Het houden van redevoeringen of het lezen van verslagen in een vergadering van geleerden, waarvan de helft niets van deze teksten zou verstaan, lijkt al zeer weinig practisch en zeer weinig bevorderlijk voor de wetenschap. Het zouden dus vergaderingen zijn van eenvoudige parade, die stellig beter niet zouden plaats hebben.

Doch er is een ander bezwaar tegen het voorstel, dat veel ernstiger is en dat veel dieper gaat dan deze zuiver practische beschouwing. De meeste leden der thans bestaande Academiën hebben niet alleen over het algemeen geen kennis van de Nederlandsche taal; er heerscht bij deze geleerden, waarvan wij de wetenschappelijke verdiensten in de hoogste mate waardeeren, een geest van volstreckt misprijzen voor de Nederlandsche taal en de Nederlandsche cultuur. Bij sommigen bestaat werkelijk een bepaalde haat tegen al wat door de Nederlandsche

taal gedragen wordt of wat ademt in de atmosfeer der Vlaamsche herleving. Prof. Vermeylen kent al deze geleerden evenals al wie zich in Vlaanderen met de wetenschap bezighoudt en zooals bij ons zullen ook bij hem onmiddellijk de namen voor den geest komen van diegenen, die werkelijk op alle gebied de Vlaamsche gedachte in al haar uitingen minachten en die in geen enkel geval bereid zouden zijn tot eerlijke samenwerking. Het feit dat de Academie haast bij eenparigheid zich verzet heeft tegen de oprichting van een Nederlandsch Hooger Onderwijs in ons land, is slechts één van de uitingen van dien geest.

De Franschtalige academiën hebben eveneens stelling genomen tegen het principe zelf van de oprichting der Vlaamsche Wetenschappelijke Academiën. Is het niet vanzelfsprekend, dat diezelfde academici allerm minst geschikt zijn om advies uit te brengen over een voorstel waartegen zij verklaard hebben zoo scherp gekant te zijn, en zou men het zelfs niet als een daad van fairheid van hunnentwege mogen verwachten, dat zij zouden verklaren niet te wenschen in deze zaak te adviseeren.

En wanneer er nu toch door hen advies zou gegeven worden en wanneer zij zich nu of in de toekomst op welke wijze ook zouden bezig houden met Vlaamsche cultureele aangelegenheden, is het toch klaarblijkelijk dat al hun beslissingen en adviezen steeds zullen ingegeven zijn door dienzelfden geest van minachting voor de Nederlandsche taal, van wantrouwen en gering-schatting voor de dragers van de Vlaamsche wetenschap en van volstrekt onbegrip van een streven, dat hun volledig vreemd blijft, waarvoor ze niets voelen en dat hun voortdurend in den weg staat als hoogst hinderlijk en onaangenaam.

Prof. Vermeylen heeft in zijn interview zeer juist gezien. Een Vlaamsche afdeeling van de thans bestaande Academie zou misschien geduld worden, omdat de academici er zouden tegen opzien « het eigen nest te bevuilen ». Maar als dit er hen niet van terug hield . . . ! Hoe kan eenig contact met het midden, waarin deze geest heerscht, wenschelijk worden geacht, zelfs voor een gemeenschappelijke leiding en uitzonderlijke tweetalige zittingen ? In een Vlaamsche Wetenschappelijke Academie mag geen spoor van dien geest meer aanwezig zijn.

Het grootste gevaar van al schuilt voornamelijk in de tusschenkomst van de Franschtalige

academici voor wat betreft de benoeming van den eersten kern der Vlaamsche Academiën, die dan verder, door coöptatie, de Vlaamsche leden zal recruteeren. Vermits volgens het voorstel van den heer Minister van Kunsten en Wetenschappen de gansche Academie één lichaam zou blijven onder één enkelen voorzitter, is het vanzelfsprekend dat de aanstelling van den eersten kern hoofdzakelijk beïnvloed zou worden door adviezen van de thans in functie zijnde leden.

Zulks zou voor gevolg hebben, dat in de toekomstige Vlaamsche Academiën geenszins die geest van liefde en toewijding zou heerschen, die er onontbeerlijk is en dat een gave keuze van de later te benoemen leden niet zou te verwachten zijn.

Willen de op te richten Academiën beantwoorden aan wat Vlaanderen van hen verwacht, dan dienen zij van den beginne af volledig zelfstandig te zijn.

Eenvoudige splitsing binnen één organisme biedt geen enkel voordeel en is daarentegen vol gevaar.

Naast deze beschouwingen dient nog den nadruk gelegd op het feit, dat een «ontdubbeling» der Vlaamsche Academiën voor Wetenschappen zou dwingen in het thans bestaande gareel en dat ze noodzakelijkerwijze de werkmethode van de tegenwoordige instellingen zouden moeten overnemen en toepassen.

Juist op dit gebied wenschen zoovele Vlaamsche geleerden heel wat anders dan hetgeen thans bestaat. Een Academie voor Wetenschap heeft in den modernen tijd toch nog een andere taak te vervullen dan diegene, die de Fransche academici uit de 18e eeuw zich ten doel stelden en die nog steeds heden ten dage onze academici voor den geest staat. Een maandelijksche vergadering met een paar lezingen en het uitschrijven van enkele prijsvragen lijkt me nog maar een heel klein onderdeel van het groote werk, dat door een academie zou kunnen verricht worden.

Prof. Vermeylen zal stellig de interessante beschouwingen kennen, die aangaande dit punt in het midden gebracht door Prof. Blancquaert op het Socialistisch Congres van het vorig jaar. Uit het zeer belangrijk opstel van Prof. Blancquaert en uit zoovele andere publicaties, die in den laatsten tijd van de hand van Vlaamsche geleerden verschenen, blijkt het dat een Vlaamsche Academie voor Wetenschap stellig nog andere

doeleinden zou nastreven en andere methoden zou volgen dan de thans bestaande organismen.

Dat juist moet mogelijk gemaakt worden en dat kan slechts in geval van volstreekte zelfstandigheid.

De middelen en de mogelijkheden zouden door den Staat aan de beide academiën in dezelfde mate behooren verstrekt te worden, maar elk van hen zou naar eigen inzicht haar cultureel doel dienen na te streven. Verscheidenheid op dit gebied is rijkdom en prikkelt de initiatieven, terwijl eenvormigheid remmend en verlamkend werkt.

Dat in ons land sommige wetenschappen slechts door enkele personen beoefend worden en dat er tusschen hen contact noodig is, spreekt van zelf. Specialisten zullen niet enkel contact zoeken met landgenooten, die een andere taal spreken en schrijven, doch ook met al degenen die zich in heel de wereld met hun bijzondere wetenschap bezig houden. Zouden zelfstandige Vlaamsche Academiën hiervoor een hinderpaal zijn? Natuurlijk niet. Dit wordt zoo terdege bewezen door de activiteit van onze zelfstandige universiteiten. Zijn b.v. de professoren van de rechtsfaculteiten uit onze verschillende uni-

versiteiten niet regelmatig bijeengekomen om een zoo gewichtig juridisch vraagstuk als de oprichting van een Raad van State onder elkan- der te bespreken? Dit kan en zal ook gebeuren bij de leden van twee zelfstandige academiën. Het zal des te gemakkelijker gebeuren wanneer de respectieve zelfstandigheid alle oorzaak van wrijving zal hebben weggenomen.

De beperking van de leden is even goed mogelijk in geval van zelfstandigheid als in geval van splitsing. Wat de verdeling van het bezit betreft, bestaat er ook geen enkel ernstig bezwaar, zooals wij dat aantoonen in een vorig artikel.

Het komt ons dus voor dat de voordeelen der ontubbeling enkel schijn zijn en dat daaren- tegen niet genoeg kan gewaarschuwd worden voor de zeer ernstige gevaren die deze oplossing zou medebrengen. Waar Prof. Vermeylen in zijn schrijven verklaart ook van zijn kant nadruk op «zelfstandigheid» te leggen, hebben wij de hoop dat hij zich ten slotte volledig eens zal verklaren met de voorstellen van de Koninklijke Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde en van de Vereeniging voor Wetenschap.

René VICTOR.

RECHTSPRAAK

55

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 26 October 1937.

Voorzitter. M. Soenens.
O. M.: M. Gesché.

TAALGEBRUIK. — ART. 24 DER WET VAN 15 JUNI 1935. — WAT WORDT BEDOELD DOOR DE TERM «RECHTSPLEGING». — ART. 40 DEKKING DER NIETIGHEID.

Door het woord «Rechtspleging» gebruikt in art. 24 der wet van 15 Juni 1935 dient verstaan te worden het geheel der akten volbracht om tot de oplossing van het geding te komen.

De rechter in beroep dient volgens art. 24 de taal te gebruiken gebezigd in eersten aanleg, zonder te onderscheiden of de eerste rechter te rechte of ten onrechte een bepaalde taal heeft gebruikt.

Een vonnis op tegenspraak geveld en uitspraak doende over de ontvankelijkheid van een beroep der politierechtbank is niet voorbereidend; ingevolge art. 40 der wet van 15 Juni 1935 dekt bijgevolg dit vonnis de nietigheid van de akten der rechtspleging welke het zijn voorafgegaan en die gesteld werden in overtreding met de bepalingen van gezegde wet.

Van Hove t/ Hovaere.

Gehoord heer Raadsheer Louveaux in zijn verslag, en op de conclusiën van den heer Gesché, Eersten Advocaat Generaal;

Omtrent het middel : schending van art. 11, 18, 23, 24 en 40 der wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken en der wetten « op de strafrechtspleging ».

1°) doordat bestreden vonnis, in het Fransch geveld, vaststelt dat de rechtspleging en het verslag van den Voorzitter in het Nederlandsch werden gedaan, alswanneer, voor de correctioneele Rechtbank, die kennis heeft genomen van het beroep ingediend tegen een vonnis in Fransche taal uitgesproken, de rechtspleging in 't Fransch moest geschieden, en dat, bijgevolg, het verslag, essentieele akte van de rechtspleging, in beroep, in het Fransch moest uitgebracht worden;

2°) doordat de correctioneele Rechtbank van Gent en de politierechtbank onbevoegd waren om over de betichting te statueeren; dat, bij gebrek te verklaren dat hij een toereikende kennis had der Fransche taal, de politierechter, indien hij oordeelde dat, in onderhavig geval, de Fransche taal de taal der rechtspleging was, de zaak naar de dichtst-

bijgelegen Rechtbank met Fransche taal moest verzenen; dat, bij gebrek deze verklaring te doen, hij onbevoegd was, *ratione materiae* en *ratione loci*; dat, bijgevolg, de correctioneele Rechtbank te Gent het insgelijks was, vermits geen enkel politierechtbank waar het Fransch de voertaal is, in graad van beroep van de correctioneele Rechtbank van Gent afhangt:

Wat het eerste deel aangaat:

Overwegende dat het bestreden vonnis, in het Fransch opgesteld, de akten van beroep van beichten en van 't Openbaar Ministerie, in Nederlandsch opgesteld, gericht tegen een in 't Fransch gesteld vonnis der politierechtbank te Gent, heeft nietig verklaard;

Overwegende dat uit het zittingsblad en uit het bestreden vonnis blijkt, dat, voor den rechter in beroep, de rechtspleging, en namelijk het verslag, in 't Nederlandsch werd gedaan en dat, alléén het vonnis, de nietigheid verklaarde van de akten van beroep, in 't Fransch geveld werd;

Overwegende dat, luidens art. 24 der wet van 15 Juni 1935, voor al de rechtscolleges in hooger beroep, gebruik wordt gemaakt, voor de rechtspleging, van de taal in dewelke de bestreden beslissing is opgesteld; dat, door het woord «rechtspleging» moet verstaan worden 't geheel der akten volbracht om tot de oplossing van het geding te komen;

Dat daaruit volgt dat de rechter in beroep, zonder te onderscheiden volgens dat de eerste rechter te rechte of ten onrechte de Fransche taal gebruikt had, zijn beslissing in 't Fransch moest uitspreken en die taal moest gebruiken voor al de akten der rechtspleging;

Overwegende dat, luidens art. 40 parag. 1 der wet van 15 Juni 1935, de schending van deze regels bestraft wordt met nietigheid, maar dat ditzelfde artikel, in zijn alinea 2, beschikt dat elk niet zuiver voorbereidend vonnis of arrest dat op tegenspraak werd gewezen, de nietigheid, van het exploit en van de overige akten van rechtspleging die het vonnis of het arrest zijn voorafgegaan, dekt;

Overwegende dat het bestreden vonnis, op tegenspraak geveld, en uitspraak doende over de ontvankelijkheid der beroepen, niet voorbereidend was; dat, uit wat voorafgaat, volgt, dat het vonnis, in het Fransch uitgesproken overeenkomstig art. 24 van bovengemelde wet, wettig is, en dat zijn wettigheid in haar eigen, voor gevolg heeft gehad de nietigheid te dekken van de akten der rechtspleging welke zijn voorafgegaan en in overtreding met de gezegde wet zouden gesteld geweest zijn;

Waaruit volgt dat de bestreden beslissing de bepalingen, in het middel aangehaald, niet geschonden heeft, middel dat in zijn eerste deel in rechte mist;

Wat het tweede deel aangaat:

Overwegende dat de wet van 15 Juni 1935 geen enkele afwijking heeft ingevoerd aan den regel volgens denwelke de kennisneming van het beroep tegen een politievonniss toebehoort aan de correctioneele Rechtbank in wiens territoriaal gebied de zetel gevestigd is der politierechtbank die de beslissing, waartegen beroep, heeft geveld;

Dat het beroep tegen een vonnis, door de politierechtbank te Gent uitgesproken, wettig voor de correctioneele Rechtbank te Gent alléén kon gebracht worden;

Dat het middel, in zijn tweede deel, grond mist;
Om deze Redenen:

En zonder acht te slaan op de voorziening door eischers in 't Nederlandsch opgesteld, verwerpt de voorzieningen, verwijst eischers in de kosten.

56

HOF VAN BEROEP TE GENT

1ste Kamer. — 28 November 1936.

Voorzitter: M. de Cocquéau des Mottes.

Raadsheeren: MM. Haus en Smetryns.

Adv. Gen.: M. De Smet.

Pleiters: Mrs Cooreman, Orban, Piret en De Vis.

en

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN DENDERMONDE

31 Mei 1935.

Voorzitter: M. Van Ginderachter.

I. ONVERDEELDHEID. — VERSCEIDENE RECHTEN. — GEEN ONVERDEELDHEID.

II. LICITATIE. — VRUCHTGEBRUIK. — LICITATIE VAN VOLLEN EIGENDOM. — ONWETTIG.

I. Er bestaat geen onverdeeldheid tusschen den recht-hebbende op den naakten eigendom en de vruchtgebruiker, omdat zij beiden op de goederen een verschillend recht uitoefenen, vermits de onverdeeldheid noodzakelijkerwijze rechten van gelijken aard veronderstelt die aan verschillende personen toebehooren.

II. De rechtspraak die licitatie in vollen eigendom beveelt, niettegenstaande de onverdeeldheid beperkt is tot het vruchtgebruik of den naakten eigendom, op grond dat de belangen van de rechthebbenden zulks zouden vorderen, namelijk omdat het verkoopen van den naakten eigendom of van het vruchtgebruik alléén als schadelijk voorkomt, wijzigt willekeurig de wet en is in strijd met de strenge gevolgen van de rechtsprincipes.

De Medts t/ Dhondt.

A. Vonniss van de Rechtbank.

Gehoord partijen die avoué hebben gesteld in hunne middelen en besluiten;

Gezien de stukken:

Overwegende dat verweerders Jeanne-Madeleine Vander Meeren, echtgenoot Victor Merckx, en gezegde Victor Merckx, — Nathalie Van der Meeren, — Arcade De Nayer, — Jeanné De Nayer, — Rosalie De Nayer en haar echtgenoot Victor Gazef, Ivonne D'Hooge, alhoewel behoorlijk gedaagd, geen avoué hebben gesteld;

Overwegende dat de zaken, ingeschreven onder nrs 5081 en 5142 samenhangend zijn. De rechtbank

der algemeene gemeenschap van hunne tegenwoordige en toekomstige goederen; dat in hun huwelijkskontraat werd bedongen dat de overlevende van hen het vruchtgebruik zou genieten over de gansche nalatenschap van den eerst-stervende; dat Joséphine De Vos den 8 Januari 1927 overleden is, nalatende voor niet-réservataire erfgenamen de 37 verweerders;

Overwegende dat tot deze huwelijksgemeenschap behooren, boven eenige meubelen 1° een onroerend goed bestaande in vijf aaneenpalende huizen, groot 8 a. 10 ca.; 2° een perceel land, groot 27 a. 70 ca.;

Overwegende dat de eisch strekt tot de verdeling en vereffening der huwelijksgemeenschap D'Hondt-De Vos, en der nalatenschap der afgestorvene echtgenoot, alsook tot de voorafgaandelijke licitatie van den naakten eigendom dezer onroerende goederen;

Overwegende dat de echtgenooten Petrus D'Hondt Joséphine De Vos gehuwd waren onder het beheer voegt ze samen en er over beslissende door één en zelfde vonnis;

Overwegende dat verweerders opwerpen: 1° de niet-ontvankelijkheid van den eisch, om reden, dat één hunner — Prosper De Mets — opgesloten is in een krankzinnigengesticht, en daar, van den eenen kant, de overste van dit gesticht gedaagd in zijne hoedanigheid van wettigen-voorloopigen beheerder, niet is gemachtigd om in rechte te staan, en, van den anderen kant, Pr. Portmans, aangeduid op voet van art. 32 der wet van 28 December 1873, den opgeslotene voor de rechtbank niet mag vertegenwoordigen; 2° dat de eisch tot verdeling der nalatenschap van Joséphine De Vos, niet gegrond is, om reden dat aanlegger vruchtgebruiker over de gansche nalatenschap, in onverdeeldheid is met verweerders naakten eigendom dezer goederen; 3° dat de goederen der huwelijksgemeenschap niet onverdeeld zijn voor den naakten, maar wel voor den vollen eigendom, en dat ze verder verdeelbaar zijn in natura; 4° dat er vooreerst dient overgegaan te worden tot de licitatie in vollen eigendom der onroerende goederen van de huwelijksgemeenschap;

1. —

Overwegende, van den eenen kant, dat de overste van het Krankzinnigengesticht — die overigens verstek maakt — zich moet gelasten de vereischte toelating te vorderen, zoodat de dagvaarding hem beteekend als regelmatig voorkomt; dat, van den anderen kant, Meester Portmans regelmatig aangeduid is geweest om De Mets te vertegenwoordigen in de kwestieuze vereffening en verdeling; dat hij zoo gemachtigd is voor wat betreft al de bewerkingen, onder dewelken moet worden gerangschikt het verschijnen op dagvaarding voor de Rechtbank, wat noodzakelijk is om tot de vereffening en verdeling te geraken;

2. —

Overwegende dat de rechtspraak en de rechtsleer het eens zijn om aan te nemen dat er geene onverdeeldheid bestaat tusschen den naakten eigendom van den eenen kant en den vruchtgebruiker van den anderen kant om reden dat ieder van hen op

de belaste goederen een verschillend recht bezit, als wanneer de onverdeeldheid noodzakelijkerwijze een recht van gelijken aard veronderstelt dat aan verschillende personen toebehoort;

Overwegende dat diensvolgens D'Hondt vruchtgebruiker der gansche nalatenschap van zijne vrouw niet in onverdeeldheid is met dezer erfgenamen, naakte eigenaars, en zoo de verdeling der nalatenschap niet kan vorderen;

Overwegende dat de licitatie eene bewerking is tot verdeling en dus niet mag bevolen worden wanneer er geen verdeling plaats heeft;

3. —

Overwegende dat verweerders niet het minste recht kunnen doen gelden op den vollen eigendom der goederen van de bewuste huwelijksgemeenschap, daar aanlegger vruchtgebruiker is van het deel dezer goederen toebehoorende aan de nalatenschap van zijne vrouw;

Maar overwegende dat partijen zich in onverdeeldheid bevinden voor wat den naakten eigendom betreft, daar aanlegger volle eigenaar is van de helft der goederen van de huwelijksgemeenschap;

Overwegende, inderdaad, dat wanneer onder de onverdeelde er zich één bevindt die een aandeel in vollen eigendom bezit, hij onverdeeld is met de andere, 't zij in vruchtgebruik, 't zij in naakten eigendom; om reden dat de volle eigendom samengesteld is uit den naakten eigendom en het vruchtgebruik; die zich veropenbaren wanneer zij in aandraking worden gesteld met een werkelijk vruchtgebruik of eenen werkelijken naakten eigendom, zoodat in dit geval al de bestanddeelen eener onverdeeldheid, die de verdeling verrechtvaardigt, vereenigd zijn;

Overwegende dat zekere rechtspraak de licitatie in vollen eigendom beveelt, niettegenstaande de onverdeeldheid zich bepaalt, 't zij tot het vruchtgebruik, 't zij tot den naakten eigendom, dit wanneer de belangen van al de rechthebbenden zulks vorderen, en namelijk wanneer het verkoopen van den naakten eigendom alleen of van het vruchtgebruik alleen als schadelijk voorkomt. (Cass. franç. 20 juillet 1932, Dall. 1933-1-113 en nota);

Maar overwegende dat deze rechtspraak willekeurig de wet verbetert en in strijd is met de gestrengte gevolgen der rechtsprincipen (Planiol et Ripert, T. 4, N° 477: Baudry et Wahl, T. 2. N° 2156 en v.).

Overwegende dat D'Hondt met verweerders in onverdeeldheid verkeert voor den naakten eigendom der goederen van de huwelijksgemeenschap en zoo de licitatie van dezen naakten eigendom mag vorderen;

Maar, overwegende dat, als wanneer de verdeling in natura mogelijk is, de wetgever aan de rechtbanken oplegt aan deze de voorkeur te geven tegenover de licitatie;

Overwegende dat er dus deskundigen dienen aangesteld te worden ten einde de mogelijkheid eener verdeling in twee loten na te gaan.

4. —

Overwegende dat een regelmatige inventaris opgesteld geweest is in Maart en April 1927, ten ver-

zoeken van al de partijen, door het ambt van notaris Van de Velde ;

5. —

Overwegende dat aanlegger vruchtgebruiker is van de helft der roerende goederen der huwelijksgemeenschap en volle eigenaar van de andere helft, zoodat hier ook enkel de naakte eigendom onverdeeld is, dat dus de licitatie uitsluitelijk van dezen naakten eigendom dient bevolen te worden ;

Om deze Redenen,

De Rechtbank,

akte gevende aan partij Piret dat ze al hare rechten voorbehoudt, omtrent alle punten voorsnog buiten betwisting gebleven, en akte gevende aan de verschillende partijen van hunne schatting van den eisch gedaan in hunne wederzijdsche besluiten, — voor zooveel noodig de gehuwde vrouwen machtigende in rechte te staan, — herhaald verstek verleene tegegen de nog niet verschijnende verweerders, — alle tegenstrijdige besluiten verwerpende ;

Ontvangt den eisch : zegt den eisch, strekkende tot de verdeeling der nalatenschap van Josephine De Vos ongegrond, verwerpt hem ;

Beveelt de vereffening en verdeeling, met naleving der pleegvormen der wet van 12 Juni 1816, der huwelijksgemeenschap D'Hondt-De Vos, door het ambt van Meester, notaris te

Gelast Notaris, te, partijen te vertegenwoordigen welke niet zouden verschijnen, om in hunne plaats alle akten en processen-verbaal te teekenen ;

Stelt aan als deskundigen de Heeren Valère De Loof, deskundige te St Amandsberg, Jan Pien, zaakwaarnemer te Dendermonde en Vanderstraeten Robert, gemeentesecretaris te St Gillis-Dendermonde, gelast met voorafgaandelijk hun advies te uiten in een met redenen omkleed en onder eed bevestigd verslag, aangaande de verdeeling in twee loten der onroerende goederen beschreven in de dagvaarding, aan de huwelijksgemeenschap toebehoorende ;

Zegt dat de deskundigen den door de wet vereischten eed zullen afleggen in handen van den Heer Voorzitter dezer Rechtbank, of, bij diens verhindering, in handen van den Magistraat door hem aan te duiden, 't zij voorafgaandelijk, 't zij bij het nederleggen van hun verslag ter griffie dezer Rechtbank ;

Om nadien te worden geconcludeerd en gevonnisd zooals behoort ;

Zegt hic et nunc, in geval van onverdeelbaarheid, er geen plaats grijpen zal tot het bevelen der licitatie van den vollen eigendom, maar enkel van den naakten eigendom dezer onroerende goederen ;

Beveelt de licitatie van den naakten eigendom van de kwestieuze meubelen ;

Kosten ten laste der massa ;

Verklaart onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg.

B. Arrest.

Overwegende dat de eerste rechter met recht en om redenen waarmede het Hof zich vereenigt, beslist heeft dat de eisch ontvankelijk is ;

Overwegende dat het geschil ten gronde enkel tot voorwerp heeft de vraag te weten of, in geval dat de goederen der huwelijksgemeenschap niet vatbaar zijn voor eene behoorlijke verdeeling in natura, er moet overgegaan worden tot de licitatie van den vollen of van den naakten eigendom ervan ;

Overwegende dat de eerste rechter met recht beslist heeft dat er enkel moet worden overgegaan tot de licitatie van den naakten eigendom omdat, tengevolge van het recht van vruchtgebruik van den geïntimeerde Dhondt op de nalatenschap van zijne vooroverledene echtgenoot, er tusschen partijen geen andere onverdeeldheid bestaat dan aangaande den naakten eigendom ;

Overwegende dat appellanten tevergeefs opwerpen dat men van dat recht van vruchtgebruik geen rekening mag houden vóór de vereffening en verdeeling der huwelijksgemeenschap omdat het eene nalatenschap betreft, waarvan de omvang nog niet vaststaat en slechts door de vereffening der huwelijksgemeenschap zal kunnen vastgesteld worden ;

Overwegende, inderdaad, dat gezegd recht van vruchtgebruik uit eene schenking voortspruit die gevolg heeft van het oogenblik af van het afsterven van den beschikker ; dat het bij de ontbinding zelve der huwelijksgemeenschap ontstaat en dat men, bijgevolg, tot de vereffening en verdeeling van bewuste gemeenschap niet kan overgaan zonder er rekening van te houden ;

Overwegende dat het zonder invloed zal zijn om het bedrag van het aandeel der erfgenamen van de vooroverledene echtgenoot in de huwelijksgemeenschap te bepalen ; hun gerechtigden zullen altijd van de helft wezen ; maar dat het den aard van dit aandeel zal beïnvloeden en het beperken zal tot een louteren naakten eigendom ;

Overwegende dat de eerste rechter ook met recht beslist heeft dat er eerst diende onderzocht of de onroerende goederen afhangende van de huwelijksgemeenschap, ja dan niet, vatbaar zijn voor eene verdeeling in natura, daar men aan deze laatste de voorkeur moet geven ;

Om deze Redenen.

Het Hof,

Rechtdoende op tegenspraak tusschen al de partijen ;

Alle verdere conclusiën verwerpende en gehoord in zijn eensluidend advies den Heer Advocaat-Generaal De Smet ;

Ontvangt het verzet ;

En opnieuw wijzende, ontvangt het beroep, bevestigt het bestreden vonnis in al zijne schikkingen ;

Verwijst de appellanten in de kosten van beroep ;

Beveelt de afscheiding dier kosten ten voordeele van Meester Hebbelynck, dewelke verklaard heeft het voorschot ervan te hebben gedaan.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

57

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 3 November 1937.

Voorzitter : Graaf de Lichtervelde.

Raadsheeren : HH. de Cock en De Beus.

Adv.-Generaal : Mr Tomsin.

Pl. : Mrs Buskens, Levy Morelle en Van Ryn.

I. RECHTBANK VAN KOOPHANDEL. - BEVOEGDHEID TEGENOVER DE REGIE VAN TELEFOON EN TELEGRAAF.

II. SCHADEVERGOEDING. — FOUT. — VOORWAARDEN.

De wet van 19 Juni 1930 heeft aan de Regie van Telegraaf en Telefoon de rechtspersoonlijkheid toegekend en beslist dat haar verplichtingen handelsverplichtingen uitmaken. De Rechtbank van Koophandel is dus bevoegd om kennis te nemen van de betwisting voortspruitende uit de verplichtingen der regie.

De eigenaar voor wiens eigendom een telefoonsteun werd geplaatst kan gerechtigd zijn schadevergoeding te eischen. Wanneer echter deze steun bestond voor een blinden muur en de eigenaar zelf op deze plaats een nieuw gebouw optrekt, kan hij zijn eigen handelwijze niet invoeren om van de regie schadevergoeding te eischen.

Corbeel t/ Regie van Telegraaf en Telefoon.

Gezien het vonnis uitgesproken in dato van 1 Juli 1935 door de Rechtbank van eersten aanleg te Mechelen, in handelszaken zetelende, regelmatig voorgebracht;

Gelet op artikelen 2, 24, 34 tot 37, 41 en 68 der wet van 15 Juni 1935;

Voor wat betreft de bevoegdheid;

Aangezien de wet van 19 Juni 1930, artikel I, aan de Regie van Telegraaf en Telefoon de hoedanigheid van « zelfstandig rechtspersoon » toekent en in artikel 4 beslist dat al hare verplichtingen als « handelsverplichtingen » dienen gehouden;

Aangezien artikel 12 der wet van 13 Oktober 1930 aan de Regie oplegt : het vergoeden der schade berokkend door het aanleggen, het in stand houden, het verplaatsen en het afschaffen harer leidingen;

Aangezien de eisch strekkend tot het betalen eener vergoeding voor de schade berokkend door het instandhouden van leidingen der Regie wel steunt op eene bepaalde en nauwkeurige omschreven verplichting der Regie, waarover de Rechtbank zetelende in handelszaken, bevoegd was om te beslissen ;

Ten gronde;

Aangezien beroeper de eigendom gelegen te Mechelen, Colomastraat, 39, slechts op 2 Januari 1935, gekocht heeft, terwijl de dubbel telefoonsteun reeds in 1924 voor de eigendom geplaatst werd;

Aangezien, ten onrechte, beroeper beweert dat de oorzaak van schadevergoeding niet bestond zolang er niet gebouwd werd;

Aangezien, niettegenstaande de paal in 1924 geplaatst was geweest voor een blinde muur, nochtans van dan af de eigenaar gekrenkt was in zijn

recht de blinde muur door een anderen bouw zooals een huis, te doen vervangen;

Aangezien er daaruit eene waardevermindering of eene vermindering van genot kon spruiten;

Aangezien desgevallend de toenmalige eigenaar het recht bezat schadevergoeding te vragen;

Aangezien hij van zijn recht geen gebruik heeft gemaakt en het ook niet in 1935 aan de kooper van den eigendom heeft overgedragen;

Aangezien beroeper daarentegen het goed heeft gekocht in den staat en toestand waarin het zich bevond;

Aangezien hij aldus gerechtigd is aanspraak te maken op eene vergoeding noch tegenover de verkoper, tegenover dewelke hij de toestand vrijelijk aangenomen heeft, noch tegenover de Regie die in 1924 de telefoonsteun geplaatst heeft zonder verzet van den eigenaar die erin belang had;

Aangezien het in stand houden der leiding geen rechtstreeksche schade aan beroeper berokkend heeft;

Aangezien de Regie, sinds beroeper eigenaar is geworden van het eigendom, geen feit meer heeft gepleegd, geen wijziging aan hare leidingen heeft gebracht, die den toestand tegenover beroeper zou verergerd hebben;

Aangezien beroeper alleen, door het optrekken van een huis, de toestand heeft gewijzigd, en zich op zijn eigene daad zou willen beroepen om aan de Regie schadevergoeding te vragen;

Om deze redenen:

Het Hof, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Gehoord den Heer Tomsin, Substituut Prokureur Generaal, nopens de bevoegdheid, in zijn eensluidend advies, gegeven in openbare zitting;

Verklaart beroeper zonder grieven;

Bekrachtigt het vonnis a quo;

Verwijst beroeper in de kosten van beroep.

58

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 14 Juni 1937.

Voorzitter : Mr De Beil.

Op. Min. : Mr Van Durme.

Pleiters : Mrs R. Van de Vorst en Verbaet.

AANSPRAKELIJKHEID. — SOLDAAT SLACHTOFFER VAN EEN ONGEVAL. — UITKEERING DER SOLDIJ. — STAAT BURGERLIJKE PARTIJ. — EISCH NIET ONTVANKELIJK.

De diensten van een militair worden niet betaald bij middel van loon maar door een vergoeding of tegemoetkoming verschuldigd door de wet en die niet in verband staat met de prestaties of het werk dat door den soldaat wordt verleend.

De Staat is derhalve niet gerechtigd, bij gebrek aan eenig verband van oorzaak tot gevolg, terugbetaling te vragen der sommen uitbetaald als soldij aan een militair, slachtoffer van een ongeval gedurende de periode der onbekwaamheid.

O. M. en Belg. Staat, Burg. Partij t/ Bastiaenssens.

Aangezien beroeper zich tegen het bestreden vonnis verzet om reden dat het hem enkel heeft toegekend als schadevergoeding de som van Frs. 1805.— zijnde het bedrag der onkosten van verzorging van het slachtoffer, soldaat Verresen Antoon, bij de uitsluiting van het zoogezegde loon dat aan soldaat Verresen is moeten uitbetaald worden gedurende zijne werkonbekwaamheid, zijnde 2063 Frs. ;

Aangezien de B. S. beweert hierdoor een verlies te hebben geleden, vermits hij beroofd is geweest van de diensten van het slachtoffer ;

Aangezien de diensten van een soldaat, ware hij zelfs heringelijfd, niet betaald worden bij middel van loon, maar door eene vergoeding of tegemoetkoming verschuldigd ingevolge de wet, en die niet in verband staat met de prestaties of het werk dat door den soldaat wordt verleend ; dat deze vergoeding verschuldigd is hetzij de soldaat in het gasthuis worde verzorgd, hetzij hij deelneeme aan de dagelijksche oefeningen of andere prestaties levere ;

Aangezien de B. P. het bewijs niet voorlegt van een bepaald materieel verlies dat zou spruiten in onderhavig geval uit eene uitgave die zij had kunnen vermijden ware het ongeval niet geschied ;

Overwegende verder dat er geen verband van oorzaak tot gevolg bestaat tusschen de schuldige daad van Bastiaenssens en de betaling der soldij van Verresen, daar deze betaling is geschied uit kracht van de wet, zooals reeds gezegd, en niet als uitwissel van een kontrakt van burgerlijken aard.

Om deze redenen ;

Het Hof,

Gezien artikel 211 van het wetboek van strafvordering en art. 24 van de wet van 15 Juni 1935, door den heer Voorzitter ter zitting aangeduid ;

recht doende op tegenspraak en alle verdere of tegenstrijdige besluiten afwijzende ;

ontvangt het beroep en er recht op doende ;

Bekrachtigt het vonnis waartegen beroep wat betreft den eisch van de burgerlijke partij, Belgische Staat ;

Wijst diensvolgens dezen eisch af ;

Veroordeelt den Belgischen Staat tot de kosten harer aanstelling in de twee aanleggen en tot de kosten van beroep tegenover de publieke partij.

NOTA. — Zie Correctioneele Rechtbank Antwerpen, 19 Mei 1937. R. W. 1937, blz. 407.

59

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1 Februari 1937.

Voorzitter d.d. : M. Verstraete.
Rechters : MM. de Walque en Axters.

I. BEVOEGDHEID « RATIONE LOCI ». — VERDEELING EENER NALATENSCHAP. — WOONPLAATS VAN OVERLEDENE.

II. DADING. — EVENTUEELE RECHTEN. — GEL-

DIG. — GEMIS AAN RECHTEN. — ART. 2057. — NIETIG.

I. De rechtbank bevoegd om over eene vraag tot verdeling eener nalatenschap te beslissen is de rechtbank van de plaats waar de erfenis open kwam, te weten, de woonplaats van de afgestorvene en niet de tijdelijke verblijfplaats, alwaar zij overleed.

II. Eene dading is geldig ook wanneer het voorwerp ervan slechts een eventueel recht is. Wanneer bij eene dading, door het ontdekken van een nieuwe titel, komt te blijken dat een der contracteerende partijen van alle rechten was ontbloot op het oogenblik der dading, dan is deze dading, luidens art. 2057 B. W. nietig, bij gebrek aan oorzaak.

Van Poutre t/ Carbonnelle en anderen.

Gezien de dagvaarding voor deze rechtbank van 23 April 1936 — geboekt op zegel van drie frank,

Gezien de andere gedingstukken en artikelen 2, 36 en 64 der wet van 15 Juni 1935 ;

Gehoord partijen in hunne middelen en beslitsen ;

Overwegende dat wijlen Mevrouw Van den Broucke, geboren Van Poutre, gehuisvest te Heyst aan Zee, sinds 1928, overleden is te Etterbeek op 20 December 1935, nalatende als wettige erfgenamen twee zusters ; dat deze twee zusters met de weduwe van den kinderloos overleden zoon van de erflaterster op 30 December 1935 overeenkwamen van, welke ook de eigene wilsbeschikkingen van de overledene mochten zijn, de erfenis onder hen gedrieën in gelijke deelen te verdeelen ; dat naderhand de overledene bleek een testament ten voordeele van haar schoondochter te hebben opgesteld, waarbij zij haar als haar algemeene legataris aanstelde ; dat deze laatste zich diensvolgens in het bezit van de erfenis stelde en de verdeling der erfenis in drie gelijke deelen het hoofdvoorwerp der huidige vordering uitmaakt ;

Overwegende dat verweerster Carbonnelle de bevoegdheid « ratione loci » dezer rechtbank betwist, dit echter ten onrechte ; dat de vordering immers wel degelijk strekt tot de rechterlijke verdeling eener nalatenschap dewelke luidens de voorschriften van artikel 47 der wet van 25 Maart 1876 en artikel 822 van het burg. wetboek in de bevoegdheid liggen van de rechtbank, ter plaatse waar de erfenis open kwam, te weten ter woonplaats van de afgestorvene te Heyst aan Zee en niet van hare tijdelijke verblijfplaats te Etterbeek ; dat wat de partijen ook voorhouden aangaande de geldigheid der overeenkomst van 30 December 1935 er nochtans geen twijfel mogelijk is nopens het nagestreefde doel, dat was voorafgaandelijk aan de verdeling op conventionele wijze, de wederzijdsche rechten op de goederen der nalatenschap te bepalen ; dat de huidige vordering op grond dezer bepaling nu de eigenlijke verdeling nastreeft en ongetwijfeld onder de bewoordingen van artikel 47, 1° valt ;

Ten gronde :

Overwegende dat bovengemelde overeenkomst eene transactie nopens de eventuele rechten der partijen uitmaakt ;

Overwegende dat verweerster te vergeefs inroept dat zij geene transaktie kon aangaan daar zij over geene werkelijke rechten beschikte vermits zij geene verwante was;

Overwegende dat een eventueel recht het voorwerp van eene transaktie kan zijn (zie Dalloz: Répertoire Pratique v°, Transaction nrs 85, 87; P. B. v° Transaction nrs 72, 324, 325, 326 - Zacharae, II, 59);

Overwegende nochtans dat bovenvermelde transacties blijken dat een der partijen geen recht op het aktie luidens artikel 2057 in fine Bwb, als nietig moet beschouwd worden daar een nieuwe titel heeft eenige voorwerp van de transaktie had (Dalloz, 1876, 5, 448, Lyon 4.1.1870);

Overwegende dat de redenen van voormeld artikel door den verslaggever van het tribunaat de volgende zijn: dat het volstrekt afzijn van het voorwerp van de betwisting terzelfder tijd alle voorwerp van transaktie doet verdwijnen daar zulke transaktie zonder redenen is en daar geene transaktie nopens onbetwistbare rechten kan bestaan (Laurent d. 27; nrs 423, 425);

Overwegende dat de rechtspraak en de rechtsleer het eens zijn om te verklaren dat een essentieel bestanddeel van de transaktie is dat de rechten van de partijen twijfelachtig zijn (zie Aubry en Rau V, bl. 656, par. 418; Duranton, XVIII, Guillouard Traité de la transaction nrs 14 en 15; Baudry Lacantinerie N° 1252; P. B. v° Transaction N° 805);

Overwegende dat volgens de tekst van artikel 2057 en volgens de bovenvermelde rechtsleer en rechtspraak zulke transaktie op dezelfde voet als eene verbintenis zonder oorzaak moet gesteld worden;

Overwegende dat het eenige voorwerp van de transaktie in het huidig geval de rechten van de partijen in de nalatenschap was;

Overwegende dat een nieuwe en op het oogenblik der transaktie onbekende titel (het testament) heeft doen blijken dat eischers nooit geene rechten op de nalatenschap hadden gehad; vermits luidens dat testament, verweerster algemeene legataris was;

Overwegende dat dus de rechten van verweerster onbetwistbaar waren en het voorwerp van geene transaktie konden zijn; dat er geen plaats grijpt tot toelating van het bedrag te bewijzen daar de nietigheid van artikel 2057 in fine Bwb. dit bedrag niet vereischt;

Om deze redenen

De rechtbank, alle andere besluitselen verwerpende, machtigt tweede verweerster om in rechte te treden, zegt dat de transactie van 30 December 1935 nietig is luidens artikel 2057 in fine Bwb.;

Wijst eischers van hunne vordering af, verwijst ze tot de kosten.

60

BURGERLIJKE RECHTBANK TE IEPER

1e Kamer. — 30 Juni 1937.

Voorzitter: M. Matton.

Rechters: MM. Vande Vliedt en Lefebvre.

Pleiters: Mrs Petit, Verstraete, Van Aerde en Waterblee.

WET VAN 15 OOGST 1854. — ART. 48 - 2° & 3° — NIET VAN OPENBARE ORDE.

Art. 1110 B. W. Dwaling omtrent de oorzaak in zaak verkoop moet slaan op de wederzijdsche verplichtingen, om de vernietigbaarheid na zich te slepen.

Art. 1116 B. W. Bedrog. Moet uitgaan van den mede-contractant — en ingeval van verscheidene mede-contractanten, moet bovendien ook de medeplichtigheid der andere bewezen worden om de vernietigbaarheid te kunnen invoeren; zooniet geeft het bedrog van één der mede-contractanten slechts recht op schadeboosstelling.

Titeca t/Tiberghien-Dehaene-Deryckere.

Gezien de dagvaarding om voor deze Rechtbank te verschijnen, in datum van 11 Mei 1936, geregistreerd, en vermeld ten rande der overschrijving, gedaan ten kantoore der Hypotheken te Ieper, boek 2976, nummer 2, den 18 Mei 1936.

Gezien de overige stukken van het geding;

Gehoord partijen in hunne wederzijdsche middelen en besluiten, ontwikkeld in de Nederlandsche taal;

Aangezien de eischer de nietigheid vordert van de openbare verkoop, verleden op 16 April 1936, voor Mster André Vandermeersch, notaris te Ieper, gelijkvormig de bepalingen der wet van 15 Oogst 1854, op de gedwongen onteigening van een woonhuis met koetspoort en erve, toebehoorend aan de echtelingen Tiberghien-Priem, eerste en tweede verweerders, en diensvolgens, te hooren veroordelen:

A) de verweerders tot het terugbetalen van alle sommen, principaal kosten, en intresten, welke eischer zou betaald hebben, uit hoofde dezer toewijzing.

B) de verweerster, Maria Ludovica Priem, tot het betalen van een schadevergoeding van 3000 fr.;

Aangezien de eischer beweert dat hij de goederen voor den prijs van 48.000 fr. heeft gekocht, omdat hij in de valsche meening verkeerde dat zijn eenige mededingster, verweerster Maria Ludovica Priem, zooals ze het verklaarde, voor rekening van Constant Degels, opbood, hetgeen naderhand onwaar zou gebleken zijn, dat verweerster Priem deze list enkel zou gebruikt hebben om te ontsnappen aan de ongeldigheid waarmede, volgens artikel 48 der wet van 15 Augustus 1854, haar aanboden of deze van haar echtgenoot, zijn beslagen, en om aldus den prijs van het verkochte goed bedrieglijk, ten nadeele van den eischer op te blazen;

Aangezien de pleegvormen, voorgeschreven bij artikel 3 der wet van 16 December 1851, gewijzigd

**Vlaamsche Juristen
Abonneert U op**

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD!!!**

zigd door artikel 2 der wet van 10 October 1913, regelmatig, werden nageleefd ;

Aangezien de eisch gesteund is op de artikelen 1110, 1116 en 1117 van het burgerlijk wetboek en artikel 48 der wet van 15 Augustus 1854 ;

Aangezien artikel 48 van deze wet, de nietigheid voorziet in *geval het goed werd toegewezen aan een onbekwame* ;

Aangezien deze nietigheid, wat betreft de onbekwamen vermeld onder nummers 2 en 3 van bewust artikel; de beslagene en de echtgenoot van den beslagene, niet van openbare orde is, een betrekkelijk karakter heeft, en dus enkel kan opgeworpen worden door degenen in wier voordeel deze nietigheid werd ingesteld, te weten de vervolgende partij en de schuldeischers voor wie de inbeslagname gemeen is ; (Commentaire-traité de la Saisie Immobilière, de la Surenchère et de l'ordre par G. F. Waelbroeck Tome I: de la Saisie Immobilière, article 48 p. 632 et 633 et 634) ;

Aangezien ter zake geen enkel dezer voorwaarden vereenigd zijn :

Aangezien de betrekkelijke nietigheid daarenboven een nadeel moest berokkenen aan dengene die ze inroept en dat het geenszins uitgemaakt is dat de prijs van 48.000 fr. de werkelijke waarde van het verkochte goed overschrijdt ;

Dwaling omtrent de oorzaak :

Aangezien de eischer besluit dat de ingeroepen dwaling, niet slaat op de zelfstandige of andere eigenschappen, wezenlijke of ingebeelde, van het verkochte goed, in zich beschouwd, maar de rechterlijke oorzaak van 's eischers hoogste opbod, bedragende 48.000 frank ;

Aangezien, welk ook de spitsvondigheid zij van eischer's redeneering, omtrent den aard van de rechterlijke oorzaak, waarop de dwaling zou dragen, er ter zake toch moeilijk kan spraak zijn van een andere oorzaak dan deze van het contract, de koop-verkoop, *waarvan de nietigheid gevraagd wordt* ;

Aangezien, in den geest van eischer, niet de minste dwaling kon bestaan, in onderhavig geval, nopens de oorzaak of bestaansredenen van zijn aangegane verbintenis; te weten, de verplichting tot het betalen van den prijs van 48.000 fr., omdat de verkooper zich verbond litigieus huis en koetspoort met erve, door eischer wel gekend, hem in eigendom over te dragen ;

Bedrog : Aangezien, volgens eischer, het bedrog uitgaat van verweerster Priem ;

Aangezien in wederkeerbare contracten, het bedrog slechts een reden van vernietigbaarheid is, wanneer het door *de eene partij jegens de andere gepleegd wordt*.

Aangezien, ten einde aan dezen regel te ontsnappen, de eischer spitsvondig beweert dat, ten gevolge van de bedrieglijke verklaringen van verweerster, Maria Ludovica Priem, zijn aanboden, te weten eenzijdige rechtshandelingen, vernietigbaar door het bedrog van derden, nietig zijn ;

Aangezien deze aanboden, weliswaar, eenzijdige wilsuitingen of voorstellen tot contracteeren uitmaken ;

Aangezien deze wilsuitingen of voorstellen, om de nietigheid van het verkoopcontract dat, na aanvaarding tot stand komt, na te slepen, alhoewel eenzijdig, nochtans moeten misleid worden door het *bedrog van den medecontractant*.

Aangezien niettegenstaande dat, bij gedwongen onteigening, de beslagene, in principie, eigenaar blijft van het beslagene onroerend goed tot aan de toewijzing, hij moeilijk kan aanzien worden als partij bij den gedwongen verkoop die *tegen zijn wil en tegen zijn toestemming* volbracht wordt ;

Aangezien, zelfs in de veronderstelling dat Maria Ludovica Priem als beslagene, partij was bij den verkoop, dan nog kon haar zoogezegd bedrog, zonder de medeplichtigheid van haar medecontractant, haar echtgenoot en de vervolgende partij Isidore Dehaene, ten bate van den eischer, de nietigheid van de koopovereenkomst niet meebrengen ;

Aangezien er van deze medeplichtigheid ter zake geen spraak kan zijn, dat in dergelijk geval, het contract gesloten werd tusschen meer dan twee partijen en indien het bedrog bewezen is, de bedrogen partij zich met schadevergoeding vanwege de partij die haar misleid heeft, moet vergenoegen ;

(Kluyskens : verbintenissen : Gevolgen van het bedrog bl. 25 nr 30 sub 2°).

Aangezien, daarenboven, het zoogezegd bedrieglijk ophoogen van verweerster Priem Maria Ludovica, bij den eischer niet den wil heeft doen ontstaan om de koopovereenkomst te sluiten, maar slechts voor gevolg kon hebben dat de koper genoodzaakt werd den koop aan minder gunstige voorwaarden te aanvaarden, dat er derhalve, enkel kan spraak zijn van tusschenbedrog, hetwelk geen oorzaak tot nietigheid is, maar aanleiding geven kan tot het bekomen van schadevergoeding ;

Wat betreft de vraag tot schadevergoeding :

Aangezien het bedrog, basis van den eisch tot schadevergoeding volgens eischer hierin zou bestaan hebben dat verweerster Priem Maria Ludovica, in tegenstrijd met artikel 48 tertio der wet van 15 Augustus 1854, opgeboden heeft omdat zij zich ten *onrechte*, zou aangesteld hebben als volmachtdraagster van den Heer Constant Degels.

Aangezien er geen contractuele gevolgen van het mandaat tegen den eischer worden ingeroepen, dat de zoogezegde schade door eischer, eventueel geleden werd, ten gevolge van een misdrijf, bestaande in schadelijke, bedrieglijke handelingen :

Aangezien het den eischer niet volstaat te beweren dat het mandaat van verweerster Priem Maria Ludovica, voor hem geen vasten datum heeft ; dat het hem, inderdaad behoort te bewijzen dat er werkelijk geen mandaat bestond, in andere woorden dat verweerster Priem Maria Ludovica, bij den verkoop, bedrieglijk de hoedanigheid van mandataris, welk zij niet bezat, heeft aangenomen ;

Aangezien de eischer ook, in ondergeschikte orde, den bewijslast op zich neemt en aanbiedt te bewij-

zen, bij alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen, dat, onmiddellijk na de verkooping vrouw Degels, aan een geloofwaardigen persoon verklaard heeft:

1) dat, indien zij en haar echtgenoot het bewuste woonhuis hadden begeerd aan te koopen, Constant Degels zich zelf in persoon, naar de verkooping zou begeven hebben;

2) dat voornoemde Constant Degels aan vrouw Priem hoegenaamd geen opdracht gegeven heeft om voor hem te koopen;

3) dat tijdens de verkooping Constant Degels afwezig was, maar dat zij binst de verkooping, doch vóór den overslag, het bezoek van vrouw Priem, komende in taxi, had ontvangen, dewelke haar vroeg het woonhuis te willen aankopen;

4) dat zij die vraag van de hand had gewezen;

Aangezien deze feiten reeds van nu af door de gedingstukken tegengesproken worden, dat namelijk de verklaringen van vrouw Degels niet kunnen opwegen tegen de niet betwiste mondelinge verklaring van Degels zelf, die zooals het blijkt, uit de gegevens van het geding, mondeling bevestigt aan verweerster Priem Maria Ludovica, volmacht te hebben gegeven om te bieden, voor zijn rekening, bij de litigieuze verkooping op 16 April 1936;

Aangezien er niet beweerd wordt dat er bedrieglijke verstandhouding zou bestaan hebben tusschen Degels en verweerster Priem; dat het aangeboden bewijs derhalve, noch ter zake dienend, noch afdoende voorkomt;

Aangezien de tegeneisch van verweerder, Deryckere Jules, tot beloop van 500 fr., tegen den eischer Titeca gesteld als ongegrond, van de hand dient gewezen, dat het geenzins is gebleken dat de eischer Titeca, ten overstaan van Deryckere Jules, uit lichtzinnigheid of met tergend inzicht zou gehandeld hebben.

Gezien artikelen 2, 34 en, 36 37, 40, 41 en 68 der wet van 15 Juli 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Om deze redenen:

De rechtbank, vonnissend op tegenspraak tusschen partijen, alle verdere of tegenstrijdige besluiten afwijzend, machtigt ambtshalve Priem Maria Ludovica, echtgenote Tiberghien Edmondus, Alysius om in rechte op te treden, bij gemis aan machtiging vanwege haar echtgenoot, ontvangt den eisch en er op beslissend wijst den eischer er van af als ongegrond.

Verwerpt tevens, als niet gegrond, den tegeneisch, door Deryckere Jules, voor lichtzinnig en tergend geding tegen den eischer Titeca gesteld;

Veroordeelt den eischer Titeca tot al de gedingskosten in welke kosten niet inbegrepen deze van uitgifte beteekening en ten uitvoerlegging van het tegenwoordig vonnis, beloopten in 't geheel, tot de som van...

Beveelt hem daarenboven onderhavig vonnis te doen inschrijven ten kantore der Hypotheken te Ieper, op de wijze vermeld bij artikel 3 der wet van 16 December 1851.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

12 Januari 1937.

Voorzitter: Mr R. Wolff.
Referendaris: Mr Brassine.

RECHTSPLEGING. — VERZET TEGEN VERSTEKVONNIS. — AANBOD OM MET AFKORTINGEN TE BETALEN. — BERUSTING. — VERZET NIET ONTVANKELIJK.

Het aanbod vervat in een exploit van verzet om de geëischte som met maandelijksche afkortingen te betalen, is geen middel tegen een verstekvonnis maar integendeel een berusting in deze beslissing. Bij gebrek aan andere rechtsmiddelen is het verzet derhalve niet ontvankelijk.

Cal t/Etabl. D'Haeyère.

Aangezien oorspronkelijke eischeres beweert dat het verzetexploot nietig moet verklaard worden omdat het niet de middelen van aanlegger op verzet aanduidt;

Aangezien inderdaad, volgens gezegd exploit, het verzet alleen gesteund is op het feit dat aanzoeker belet is geweest de zitting der rechtbank bij te wonen op vastgestelden tijd, en hij te meer zegt de door aanzoekster gevraagde som te willen betalen met maandelijksche afkortingen;

Aangezien zulke vermelding geen middel tegen het verstekvonnis bevat, maar integendeel een berusting is in deze beslissing;

dat bijgevolg, betwist exploit aan het voorschrift van het artikel 427 W. B. R. niet voldoet;

Om deze redenen: Gezien in geboekte uitgifte haar verstekvonnis in datum 3 November 1936, verklaart de rechtbank het verzetexploot van deurwaarder Alpaert te Mechelen, nietig en van geener waarde, en veroordeelt verzetters tot de kosten, zegt dat gezegd verstekvonnis al zijn gevolg zal hebben.

BALIELEVEN

NEDERLANDSCHE ADVOCATENVEREENIGING

Jaarlijksche Vergadering te Utrecht

Op Zaterdag, 20 dezer, had in het Jaarbeursgebouw te Utrecht, de jaarlijksche algemeene vergadering plaats van de Nederlandsche Advocatenvereniging. Het aantal Nederlandsche confraters dat de vergadering bijwoonde, was buitengewoon groot en het gebeurt slechts zelden dat een algemeene vergadering van advocaten in ons land een dusdanige belangstelling verwekt.

Het Verbond der Belgische Advocaten was aller-vriendelijkst door de Nederlandsche confraters uitgenodigd geworden om dit Congres bij te wonen, Mr René Victor, uit Antwerpen, vertegenwoordigde het Verbond.

De vergadering werd voorgezeten door Jhr. Mr. A. K. C. De Brauw, die in een uitstekende openingsrede het belang in het licht stelde van het onderwerp dat aan

de dagorde stond, n.l. het tuchtrecht van de advocaten, hoofdzakelijk in beroep. Aangaande dit vraagstuk waren in het Advocatenblad der twee laatste maanden uitvoerige en merkwaardige preadviezen verschenen van de hand van de dekens Mr. J. Salomonson en Mr. J. Drost.

Na dit vraagstuk van alle zijden belicht te hebben, kwam M. Salomonson in zijn preadvies tot het besluit dat de disciplinaire rechtspraak in hooger beroep dient toevertrouwd te worden aan een gemengd college bestaande uit magistraten en advocaten. Mr. Drost, van zijn kant, had de stelling verdedigd eener meer radicale wijziging en voorgesteld dat de rechtspraak in tuchtzaken bij hooger beroep zou worden toevertrouwd aan een centraal college dat uitsluitend zou bestaan uit leden van de balie die voor deze bijzondere taak zouden worden aangesteld door de Kroon.

De preadviezen gaven aanleiding tot een zeer hoogstaande en uiterst belangrijke bespreking waarbij talrijke dekens van Nederlandsche balies het woord voerden. In deze spreekbeurten werd ook bijzondere aandacht gewijd aan de disciplinaire rechtspraak bij de kleine balies.

De beide preadviseurs, Mrs Salomonson en Drost, kwamen daarna aan de beurt om de conclusies van hun preadvies te verdedigen waarna de Heer Voorzitter een reeks vraagpunten ter stemming legde. Het resultaat hiervan was het volgende :

1. Moet de disciplinaire rechtspraak in hooger beroep over advocaten en procureurs worden opgedragen aan één centraal college?

Met groote meerderheid bevestigend beantwoord.

2. Behoort het appel-college samengesteld te zijn: a) uitsluitend uit advocaten?

Ontkennend beantwoord.

b) uit advocaten en leden van de rechterlijke macht, met een meerderheid van advocaten?

Met belangrijke meerderheid bevestigend beantwoord.

3) Behoort verandering te worden gebracht in de disciplinaire rechtspraak in eersten aanleg over advocaten en procureurs, behorende tot de kleine balies?

Met groote meerderheid bevestigend beantwoord.

4. Zoo ja :

a) behooren twee of meer balies onder één raad van toezicht en discipline te worden samengevoegd?

Met groote meerderheid ontkennend beantwoord.

b) behoort voor de disciplinaire rechtspraak de raad van toezicht en discipline van kleine balies te worden aangevuld met leden van een andere balie?

Met groote meerderheid bevestigend beantwoord.

Na deze stemming richtte de afgevaardigde van het Verbond der Belgische advocaten een korte toespraak tot de vergadering om er op te wijzen hoezeer het wenschelijk is dat het contact tusschen de balies van beide landen steeds inniger zou worden. Dezelfde problemen stellen zich inderdaad aan beide zijden van de grens en het blijkt uit de stemming zelf die plaats had in de vergadering te Utrecht dat onze Nederlandsche Confraters deze vraagstukken oplossen op een wijze die volledig overeenkomt met de beslissingen die hier te lande werden voorgesteld.

's Avonds vergaderden de deelnemers rond een uiterst gezelligen feestdich waarop een vuurwerk van schitterende speeches werd afgestoken.

VLAAMSCHE CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

De derde vergadering der Vlaamsche Conferentie van Antwerpen had plaats op Vrijdag, 19 November, in de «Kapel van Burgondië», onder voorzitterschap van Mr J. Stryckers. Na een korte voordracht van Mr Em. Van Cauwelaert, over «Kampeerrecht», boeide Mr Jan Brans gedurende anderhalf uur de toehoorders, met een zeer gelukte en hoogstaande litteraire voordracht over Horatius en Vondel.

Hierna verleende Mr J. Stryckers het woord aan Mr Timmermans die in een opbouwende kritiek het bestuur interpelleerde over de reis naar Parijs, de voordracht van Ch. Maurras en de viering van het vijftigjarig bestaan.

Interpellant is van meening dat alle conferentiën rechtstreeks of onrechtstreeks in het teeken moeten staan van den strijd voor onze kultuur. Hij kan het optreden van Ch. Maurras dan alleen goedkeuren wanneer dit in een cyclus van voordrachten zou geschieden.

Ook de viering van het vijftigjarig bestaan moet in dit teeken staan. Wij herdenken het verleden. Wij herdenken de bitterheid en de offers van dezen strijd. Wij herdenken met piëteit de baanbrekers waaronder Flor. Heuvelmans en Emiel Schiltz.

Na deze interpellatie ontstond een vinnige bespreking waaraan deelnamen : Mr I. Van den Brande, Mr De Maeyer, Mr Van Rompaey, Mr L. Claes, Mr Victor.

CONFERENTIE DER JONGE BALIE VAN KORTRIJK

Op Zaterdag, 20 November, hield de Conferentie der Jonge Balie van Kortrijk haar Plechtige Openingszitting in de Advocatenzaal op het Gerechtshof.

De Heer Voorzitter Mr A. Delvoye, begroette de talrijke aanwezigen, en verwelkomde bijzonder Mr J. Laga, Raadsheer bij het Hof van Beroep te Gent, gewezen ondervoorzitter der Rechtbank van Kortrijk, Mr Lagrange, Voorzitter der Rechtbank, Mr Mostaert, Procureur des Konings en talrijke leden der Magistratuur der Burgerlijke en Handelsrechtbanken en van het Parket.

Vervolgens verleende hij het woord aan Mr P. de Ryckere, advocaat te Isegem, die een lezing gaf over «De aloude gerechtstaele in de Casselrije van Curtrike». Spreker gaf een historisch overzicht van de rechterlijke costuymen vanaf de Romeinsche overheersing alover de vroege en latere Middeleeuwen tot in de Renaissance. Hij deed vooral de uiterste gestrengheid van de strafwet onzer voorvaders uitschijnen, en gaf hiervan een duidelijke voorstelling met aanhalingen uit een reeks vonnissen.

In zijn advies op de lezing van Mr De Ryckere, wees de heer Stafhouder, Mr K. Van Tyghem, op de noodzakelijkheid voor ons juristen ons niet te bepalen tot de dagelijksche beoefening onzer advocatenpraktijk, maar iets, elk naar zijn aanleg en persoonlijke voorkeur, bij te brengen op historisch, juridisch of letterkundig gebied tot de ontwikkeling onzer kultuur. Meer bepaaldelijk uitwijzend over het onderwerp door spreker behandeld, stipte hij aan hoe oneindig verre de hedendaagsche inhoud van het begrip «straf» afgeveken is van dit onzer voorouders.

In de XXe Eeuw zijn voorzeker de zware Middeleeuwsche lijfstraffen eenvoudig niet meer denkbaar, maar is de huidige veelvuldige criminaliteit wellicht niet grootendeels te wijten aan een boete- en penitentiairstelsel, waarvan kan gezegd worden dat het eerste

veelal ondoelmatig is, het tweede meer aardt naar een soort hospitalisatie van misdadigers dan naar een «vergeldende bestraffing»?

Van dit standpunt uit gezien kan de vergelijkende studie met het oude en nieuwe strafrecht vruchten afwerpen.

Na een hartelijk dankwoord van Voorzitter en Stafhouder aan Mr. De Ryckere werd de zitting geheven.

's Avonds had er in de prachtige zaal van het Grand Hotel een Banket plaats waaraan talrijke oudere en jongere Confraters deelnamen in de meest gezellige stemming. Tafelspeechen werden gehouden door den heer Voorzitter, Mr Delvoye, de Stafhouder, Mr Van Tyghem, de afgevaardigden van het Pleitgenootschap van Brussel, de Vlaamsche Conferentie van Antwerpen, en de «Jeune Barreau» van Doornik. Hare traditie getrouw heeft de Conferentie der Jonge Balie van Kortrijk het Academische jaar luisterrijk ingezet.

L. V.

CONFERENCE DU JEUNE BARREAU TE BRUSSEL

Plechtige openingszitting

Welsprekend en schitterend herleefde Tjil Uilenspiegel in de stoere en plechtige zittingszaal van het Verbrekingshof.

Mr André Janssens behaalde een welverdienden bijval om de uitgelezen wijze waarop hij door de tijden heen het kernachtige dezer welgekende legende wist in het daglicht te stellen.

De humoristieke staatsburger, Broeder Franciscaan Thomas Murner, schiep voor het eerst Tjil Uilenspiegel rond 't jaar 1519.

De lotgevallen van dezen denker, een buitengewoon man, worden op pittige wijze afgeschilderd. Telkenmale Murner aan de spits komt der beroemdheid ontwaakt in hem den duivel van het oneerbiedige «Tjil Uilenspiegel». Een verkleede duivel, een koddig kluchtspeler welke gaat, op goed geluk af, nergens en overal, altijd en zonder moeite slachtoffers naar zijn keuze vindt, en met rassche schreden loopt in de wereld vol marionetten; het is «de lach».

In 1855 herschept Charles De Coster de legende van Uilenspiegel. Hij bezielt deze, en Uilenspiegel wordt mensch, de geest van zijn volk.

Philippe II, Tjil Uilenspiegel, Lamme Goedzak, Griet, Nele, herleven. Tegenover de dwingelandij verkondigt Uilenspiegel de vrijheid. Hij spot met den dwingeland, en de menigte lacht, wat reeds eene bevrijding is.

Uilenspiegel is niet alleen de held van een tuchtelooos en eeuwenoud democratisch volk; evenzeer predikt hij den weerstand met al de nationale schakeeringen tegen elke dwingelandij welke zij ook weze: vandaag Philip II, morgen de Cesariaansche mystieken.

Hij verkondigt, na het treurspel dat de zeven hoofdzonden over Vlaanderen en Brabant hebben ontketend, de zeven deugden welke door hun licht de zeven hoofdzonden zullen vernietigen, en den vrede zullen brengen.

Mr. André Janssens onderzoekt de redenen om dewelke op twee verschillende tijdstippen Uilenspiegel tot held der menigte is geworden en waarom ten huidige dage de onuitsprekelijke trilling van zijn hartstocht als waarheid wordt gevoeld.

En na zich afgevraagd te hebben of de vrijheid niet eens te meer bedreigd wordt en zinspelende op huidige gebeurtenissen, besluit spreker dat Uilenspiegel de legende is in de geschiedenis, de lach midden de tranen, en in eene plotselinge opwelling van hoop: «de vreugde».

Langdurig handgeklap vertolkte de tevredenheid van het publiek.

Mr. Alex Salkin-Massé, Voorzitter der Conferentie,

beantwoordde den spreker en liet de overwegingen kennen welke het lezen en mediteeren van de gedachten van den voordrachtgever hem hadden ingegeven. Op onverwachte en gevatte wijze wist hij de legende aan te passen op hedendaagsche wraakroepende toestanden.

Het was wel eigenaardig in den mond van den achtbaren Voorzitter, de legende van Uilenspiegel te hooren voortleven in «Charlot», den zevende zang door deze te zien uitvoeren, en «Charlot» in de stijve en plechtige zittingszaal van het Verbrekingshof te hooren toejuchchen.

De Heer Stafhouder Mr Devèze bracht op zijne beurt hulde aan het talent van den openingsredenaar en wist vol piëteit de hoedanigheden van de overledene Brusselsche confraters te herdenken.

's Avonds had het traditioneele eetmaal plaats waar het niet ontbrak aan menige tafelredenaars.

Nadat in gelukkige bewoordingen de Voorzitter de talrijke uitgenoodigden had verwelkomd, hoorden wij Mr Devèze, Stafhouder der Balie van het Beroepshof, de Heeren Stafhouders van Parijs en Luxemburg, Mr Jaspas, Voorzitter van het Verbond der Belgische Advokaten, Mr Paul Emile Janson, de Voorzitters der Zusterconferenties, waaronder den «speech» van Mterard Romsée, Voorzitter van het Vlaamsche Pleitgenootschap te Brussel, de bijzondere aandacht der toehoorders weerhield.

Schoone dag voor de Conferentie, zij weze hartelijk gefeliciteerd.

TIJDSCHRIFTEN

TIJDSCHRIFT VOOR NOTARISSEN. — Nr. 11. — November 1937. — L. De Vos. — Nog iets over het eigenhandig testament in België gemaakt door een Nederlander.

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr. 39. — 13 November 1937. — Prof. Mr. J. H. W. Verzijl, De vuurtorens op Kreta en Samos. — Mr. Th. Muller Massis: Twee zwakke punten in het Wetboek van Strafvordering. — Kennisneming van stukken van strafrechterlijk onderzoek ten behoeve van civiele doeleinden. — Mr. J. L. H. Cluysenaer, De rechtspositie van den Duitschen rechter.

ECONOMISCHE TIJDINGEN. — Nr. 18. — 10 November 1937. — De meubelnijverheid in België, door Herman Kuypers. — Landbouw en nijverheid. — Toerismebedrijven. — Voor onze exporteurs. — Boekenschouw.

HET LEVEN OP 'T KANTOOR. — Nr. 1. — November 1937. — Administratieve techniek in het algemeen. — Afschaffing der fouten in de balans. — Bankorganisatie. — Boeten inzake met het zegel gelijkgestelde taxes. — Efficiency-dagen. — Flitsen van het Parijsche Organisatie-Congres. — Fellow-up-systeem. — Leidraad bij de studie van het Belgisch Handelsrecht. — Notarieele boekhoudingen. — Ontbinding van een vennootschap in gezamenlijken naam. — Rechtspraak. — Verzekeringen (Nietigheid).

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr. 3509. — 14 November 1937. — Léon Hennebicq: La Maroquinite. DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr. 33. — 11 November 1937. — Notes fiscales: Les modifications apportées par les décrets-lois de juillet et août 1937 aux impôts recouvrés par l'Administration de l'enregistrement.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen. A. Somville, best.